

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

จากการศึกษาพบว่า การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ที่ดำเนินการโดยมีสำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานกลางในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ในการดำเนินการ ประสานงานและให้คำปรึกษาแนะนำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสแก่ประชาชน โดยเฉพาะคนยากจนให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ โดยการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่มาเป็นทุน เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ รวมทั้งสร้างความมั่นคง และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับกรณีศึกษาเฉพาะ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ประเภทหนังสืออนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ธนาคารออมสิน และเทศบาล โดยมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ และหลักเกณฑ์ในการดำเนินการ ดังนี้

1) สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) หรือเรียกโดยย่อว่า สปท. จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) พ.ศ.2546 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2546 โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ.2542 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อให้เป็นศูนย์กลางประสานการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ในแต่ละด้าน ให้มีประสิทธิภาพและมีความเชื่อมโยงกัน รวมทั้งเสนอแนะปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหานั้นในด้านต่างๆ

สำหรับการบริหารและการดำเนินกิจการ มีคณะกรรมการสำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนประกอบด้วย ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความ

เชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงทางด้านการบริหาร กรรมการโดยตำแหน่งได้แก่ปลัดกระทรวง-การคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนของส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงเป็นที่ประจักษ์ในทางการบริหารหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสำนักงาน จำนวนไม่เกินห้าคน โดยให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่งและให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น สำหรับผู้อำนวยการสำนักงานการบริหการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน การแต่งตั้งและถอดถอนเป็นอำนาจของคณะกรรมการ

กล่าวโดยสรุปสำนักงานการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) เป็นองค์กรบริหารงานด้านการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานการดำเนินการของภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนแต่ละด้านให้มีประสิทธิภาพและมีความเชื่อมโยงกัน รวมทั้งเสนอแนะหาแนวทางแก้ปัญหาอุปสรรค และข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

ในด้านการบริหารจัดการคณะกรรมการนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนทั้งระบบ คณะกรรมการอำนวยการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ภายใต้คณะกรรมการนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนมีหน้าที่กำกับ ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละสินทรัพย์ และคุณภาพรวมของการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

ในการติดตามและการประเมินผล สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน จะเป็นหน่วยงานที่ประสานหน่วยงานของรัฐ ที่รับผิดชอบแผนปฏิบัติงาน แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ จัดให้มีระบบการควบคุมตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานและจัดทำรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานให้สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนทราบเป็นระยะ และให้สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน สรุปผลการดำเนินการทุกไตรมาส และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยสำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน จะเป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมในการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน รวมทั้งพิจารณาวิเคราะห์และประเมินผลความก้าวหน้าของงานตลอดจนปัญหาอุปสรรค เสนอต่อคณะกรรมการ นโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โดยมีกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบศูนย์กลางข้อมูลกลางการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน เพื่อการบริหารจัดการติดตามประเมินผล และบริการข้อมูลแก่สำนักงานบริหารการ

แปลงสินทรัพย์เป็นทุน สถาบันการเงิน ประชาชน รวมทั้งเชื่อมโยงระบบการรายงานข้อมูลไปยัง ศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรีน

2) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์การแปลงสินทรัพย์เป็นทุนประเภทที่สาธารณะ โดยประสานกับสำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) และได้มีการออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ พ.ศ.2546 เพื่อให้มีการจัดระเบียบการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ และจัดระเบียบผู้จำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ให้มีความเรียบร้อยและปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยได้รับโอกาสเข้าจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะบริเวณจุดผ่อนผัน และใช้หนังสืออนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ไปใช้ในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน เพื่อประกอบอาชีพโดยไม่ขัดต่อระเบียบกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่

3) เทศบาล ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาที่สาธารณะตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ พ.ศ.2546 สำหรับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน เทศบาลมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการพิจารณา กำหนดจุดผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ พิจารณาคัดเลือกผู้จำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ และออกหนังสือรับรองสิทธิการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ เพื่อให้ผู้ประกอบการนำไปขอสินเชื่อจากธนาคาร โดยเทศบาลมีหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ได้แก่ สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และธนาคารออมสิน

4) ธนาคารออมสิน ในฐานะธนาคารของรัฐ ที่เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนได้มีการจัดทำบันทึกความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในหลักการ การให้สินเชื่อเพื่อการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะตามนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โดยตกลงร่วมมือกันส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินการตามโครงการ และร่วมมือจัดให้มีบริการสินเชื่อแก่ผู้รับหนังสือรับรองจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นผู้จำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ และสถานสาธารณะตามกฎหมายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และร่วมมือกันแก้ปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการให้บริการสินเชื่อและปฏิบัติงานตามโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนประเภทที่สาธารณะตามความจำเป็นและเหมาะสม นอกจากนี้ ในขั้นตอนการปฏิบัติก่อนที่จะถึงขั้นตอนพิจารณา การเข้าร่วมโครงการของผู้จำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ธนาคารออมสินได้มีบันทึกข้อตกลงร่วมกันกับ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ขององค์กรปกครองและธนาคาร ออมสินในการดำเนินการ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน สำหรับการพิจารณาให้กู้ยืมหรือให้ สินเชื่อ ธนาคารออมสินจะใช้หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อของธนาคาร ประกอบกับหนังสือรับรอง สิทธิการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ โดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

จากการศึกษาการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ประเภทการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการที่ จำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ พบว่า กรณีการให้สินเชื่อผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าในที่ สาธารณะของเทศบาล เป็นการให้สินเชื่อโดยไม่มีหลักประกันที่สามารถคำนวณมูลค่าได้ สำหรับ หนังสือรับรองสิทธิการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ที่นำไปใช้เป็นหลักฐานประกอบการอนุมัติ สินเชื่อของธนาคาร ไม่สามารถที่จะบังคับชำระหนี้ได้ หากมีกรณีผู้กู้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ และ เทศบาลที่เป็นผู้ออกหนังสือรับรอง ไม่ต้องรับผิดชอบใช้หรือชำระหนี้ คงมีหน้าที่เพียงเร่งรัด ติดตามผู้กู้ในการชำระหนี้ และสรรหาผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาสวมสิทธิแทนผู้ประกอบการราย เดิม แต่การกำหนดหลักเกณฑ์ในการเข้ามาสวมสิทธิในการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ในโครงการ แปลงสินทรัพย์เป็นทุนได้กำหนดให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้ามาสวมสิทธิแทนรายเดิมจะต้องรับ ชำระหนี้ที่ผู้กู้เดิมค้างชำระด้วย มีผลให้เป็นการแปลงหนี้ใหม่โดยเปลี่ยนตัวลูกหนี้ โดยมีธนาคาร เป็นเจ้าหนี้เดิมและไม่สามารถบังคับชำระหนี้จากผู้กู้รายเดิมได้อีก เนื่องจากหนี้เดิมได้ระงับไปแล้ว

การกำหนดหลักเกณฑ์ให้มีการแปลงหนี้ใหม่ โดยไม่ใช้มาตรการทางกฎหมายบังคับ ให้ ผู้กู้ชำระเงิน อาจส่งผลให้กระทบกับการดำเนินการตาม โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในระยะ ยาวได้ หากผู้กู้ไม่ชำระหนี้มีจำนวนมากขึ้น และเทศบาลไม่สามารถคัดเลือกผู้ประกอบการรายใหม่ เข้ามาสวมสิทธิและรับชำระหนี้ได้ หรือเมื่อมีผู้ประกอบการรายใหม่มารับสภาพหนี้แทนรายเดิม แล้วไม่สามารถชำระหนี้ที่มีอยู่ต่อไปได้ เทศบาลก็จะต้องคัดเลือกผู้ประกอบการรายใหม่ทดแทน รายเก่าเรื่อยไป และในการกำหนดให้มีการรับสภาพหนี้ดังกล่าว ยังก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม ทางกฎหมาย เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหม่นี้เข้ามาสวมสิทธิแทนรายเดิม ต้องรับภาระหนี้สิน ของผู้กู้เดิมโดยที่ตนไม่ได้เป็นผู้ก่อให้เกิดหนี้ขึ้น และยังไม่สามารถฟ้องไล่เบี้ยเพื่อบังคับเอาจากผู้ กู้รายเดิมได้ ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ให้ผู้กู้พ้นจากความรับผิดชอบ โดยไม่ต้องรับชำระหนี้สินที่ตนได้ เป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้นเป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมาย และไม่เป็นที่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หลักของโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนที่มุ่งเน้นในการสร้างโอกาสให้กับประชาชนได้เข้าถึง แหล่งเงินทุนในระบบได้อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อใช้ในการพัฒนาอาชีพ ในการบริหารงานตาม โครงการที่มุ่งเน้นให้กระบวนการดำเนินไปด้วยความสะดวก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ โครงการ โดยมองข้ามขั้นตอนของกฎหมาย ความเสมอภาค และความเป็นธรรมที่ทุกคนมีสิทธิที่

จะได้รับจากการปฏิบัติของภาครัฐโดยเท่าเทียมกัน แม้จะเป็นเพียงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อให้
เกิดผลสำเร็จ แต่อาจเกิดผลเสียหายต่อกระบวนการในภาพรวม

แม้แนวทางการบริหาร โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนจะมีกระบวนการระงับข้อพิพาท
นอกศาล ซึ่งเป็นการใกล้เคียง เพื่อหาแนวทางแก้ไขกรณีมีหนี้ค้างชำระ โดยมีการพิจารณาร่วมกับ
4 ฝ่าย คือ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หน่วยงานเจ้าของสินทรัพย์ และอัยการจังหวัด แต่กระบวนการดังกล่าว
ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ ซึ่งจนถึงปัจจุบันยังไม่มี การดำเนินการตามแนวทางการระงับข้อพิพาท
นอกศาลอย่างเป็นทางการ (สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน), 2548,
หน้า 221)

2. ข้อเสนอแนะ

กระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โดยเฉพาะกรณีการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ ที่
จำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะของเทศบาล ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติให้
เกิดความโปร่งใส สอดคล้องกับขั้นตอนของกฎหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและ
เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ในขั้นตอนของการพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการของธนาคาร
ควรพิจารณาคุณสมบัติของผู้กู้ ความสามารถในการชำระหนี้ วัตถุประสงค์และความเป็นไปได้ของ
การขอสินเชื่อเป็นหลักมากกว่าที่จะพิจารณาให้สิทธิกับผู้ประกอบการได้ขอสินเชื่ออย่างทั่วถึง
เพื่อให้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนสามารถดำเนินต่อไปได้ด้วยหลักเกณฑ์ที่เป็นธรรม และ
สอดคล้องกับหลักกฎหมาย ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชำระหนี้
โดยอาจดำเนินการเป็น 2 แนวทาง ดังนี้

ในประการแรกควรดำเนินการ แก้ไขหลักเกณฑ์การให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสวม
สิทธิแทนผู้กู้รายเดิม โดยให้มีสิทธิที่เรียกร้องให้ลูกหนี้เดิมชำระหนี้ได้ โดยอาจกำหนดหลักเกณฑ์
ในสัญญาผู้เพิ่มเติม จากกรณีใช้หลักเกณฑ์การแปลงหนี้ใหม่ ซึ่งผู้กู้รายเดิมไม่ต้องรับชำระหนี้
เนื่องจากหนี้เดิมได้ระงับไปแล้ว ลูกหนี้รายใหม่ที่เข้าสวมสิทธิแทนจึงต้องรับภาระหนี้แทนรายเดิม
เปลี่ยนเป็นการให้ลูกหนี้ที่เข้าร่วมโครงการรับทราบและยินยอมให้ธนาคารโอนสิทธิเรียกร้องในมูล
หนี้ดังกล่าวไปยังผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้ามาสวมสิทธิแทน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการ
ดำเนินการ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน และสอดคล้องกับหลักกฎหมายที่ผู้กู้ควรที่ต้องรับภาระ
หนี้สินที่ตนได้ก่อ ให้เกิดขึ้น ทั้งนี้เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวก่อนทำสัญญาแล้ว หากมีการ
ผิดนัดชำระหนี้และธนาคารได้ให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสวมสิทธิแทน ผู้ประกอบการที่เข้าสวม

สิทธิแทน จะมีสิทธิเรียกร้องที่จะบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้เดิมได้ เมื่อมีการแจ้งเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้เดิม ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา 306 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

หรืออาจดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณา กรณีที่ผู้กู้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ ซึ่งแต่เดิมเทศบาลจะพิจารณาเพิกถอนสิทธิการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะของผู้กู้ที่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ และคัดเลือกผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสวมสิทธิแทนรายเดิม แต่มีเงื่อนไขต้องรับชำระหนี้แทนผู้ประกอบการรายเดิม กรณีมีหนี้ค้างชำระ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นการแปลงหนี้ใหม่ ทำให้หนี้เดิมระงับ ไม่สามารถที่จะฟ้องบังคับชำระหนี้จากผู้กู้รายเดิมได้อีก เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับหลักกฎหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ที่มุ่งเน้นให้โอกาสแก่ผู้ประกอบการรายใหม่ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ควรกำหนดให้ธนาคารสามารถพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการที่เข้าสวมสิทธิแทนรายเดิมตามหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อทั่วไป เพื่อให้มีทุนในการพัฒนาอาชีพ พัฒนารายได้ โดยไม่ต้องให้รับภาระหนี้สินที่ค้างชำระของผู้ประกอบการรายเดิม เนื่องจากสิทธิในการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะเป็นการได้มาโดยไม่เสียค่าตอบแทน โดยให้ธนาคารติดตามชำระหนี้จากผู้กู้รายเดิมที่ค้างชำระตามหลักเกณฑ์ของการติดตามบังคับชำระหนี้ทั่วไป และให้เทศบาลในฐานะผู้ออกหนังสือรับรองสิทธิในการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ เพื่อผู้ช่วยเหลือและประสานงานในการติดตามชำระหนี้

สำหรับการให้ผู้ที่เข้ารับชำระหนี้แทนผู้กู้เดิมมีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้เดิมชำระหนี้ แม้จะเป็นการผลัดภาระในการบังคับชำระหนี้ของธนาคาร ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เดิมซึ่งควรจะเป็นผู้ติดตามบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ แต่ผลในการโอนสิทธิเรียกร้องทำให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้าชำระหนี้แทนผู้กู้เดิม มากกว่าหลักเกณฑ์เดิมซึ่งเป็นการแปลงหนี้ใหม่ ที่ไม่สามารถบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้เดิมได้ นอกจากจะได้สิทธิในการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะแทนผู้กู้รายเดิมที่ผิดนัดแล้ว ก็ควรที่จะมีภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบด้วย แต่ไม่ถึงกับสร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายใหม่มากนัก เมื่อได้ชำระหนี้ที่ลูกหนี้เดิมค้างชำระแก่ธนาคารก็จะมีสิทธิเรียกร้องในการติดตามให้ลูกหนี้ลูกหนี้เดิมชำระหนี้ได้ แต่อาจเกิดปัญหาในกรณีที่ลูกหนี้รายใหม่ยังไม่สามารถเรียกให้ลูกหนี้เดิมชำระหนี้ได้และกลายเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้แก่ธนาคาร ก็จะเป็นภาระของธนาคารและเทศบาลในการพิจารณาหาผู้ประกอบการรายใหม่ทดแทนอยู่เรื่อยไป และจะมีการโอนสิทธิเรียกร้องจากธนาคารในการบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้เดิมเป็นหลายทอดเป็นลักษณะงูกินหาง ซึ่งอาจเกิดกระทบในระยะยาวได้ ส่วนการให้ธนาคารติดตามชำระหนี้จากลูกหนี้เดิมที่ค้างชำระ โดยไม่ต้องให้ลูกหนี้รายใหม่เข้ามารับผิดชอบในหนี้เดิม จะมีข้อดีในด้านการสร้างความเป็นธรรม ความเสมอภาค ให้สิทธิลูกหนี้เดิมและลูกหนี้รายใหม่ทัดเทียมกันในการขอสินเชื่อเพื่อนำไปเป็นทุนในการพัฒนาอาชีพ พัฒนารายได้ หากมีกรณีผิดนัดไม่ชำระหนี้ ธนาคารจะเป็นผู้ติดตามชำระ

หนี้เอาจากลูกหนี้ที่เป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้น โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นชดใช้หนี้สินแทน แต่เมื่อพิจารณาถึงหลักเกณฑ์การอนุมัติสินเชื่อแล้ว เห็นว่าการบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ อาจไม่สามารถดำเนินการได้โดยง่ายเนื่องจากไม่มีหลักประกันสัญญา ไม่สามารถบังคับเอาจากหนังสือรับรองการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะได้ และไม่มีผู้ค้ำประกันที่จะเป็นผู้รับผิดชอบในมูลหนี้ดังกล่าว เมื่อมีการยกเลิกสิทธิการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะแล้ว ลูกหนี้รายเดิมจะไม่มีอาชีพขาดรายได้ ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับชำระหนี้ได้

กรณีที่ลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ จนต้องนำไปสู่กระบวนการฟ้องร้องบังคับคดี ควรกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้ลูกหนี้เดิมที่ค้างชำระต้องเป็นผู้รับผิดชอบ รับผิดชอบในหนี้สินที่ตนได้ก่อให้เกิดขึ้น โดยกำหนดมาตรการห้ามลูกหนี้ดังกล่าวทำธุรกรรมทางการเงินกับหน่วยงานราชการและสถาบันการเงินต่างๆ จนกว่าจะชำระหนี้ที่ค้างชำระในโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเสร็จสิ้น หรือมีการตกลงปรับโครงสร้างหนี้เรียบร้อยแล้ว โดยการตรวจสอบชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ของลูกหนี้ที่ผิดนัดไว้ในศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานราชการและสถาบันการเงิน เพื่อให้ลูกหนี้ของหน่วยงานของรัฐได้รับความรับผิดชอบในมูลหนี้ที่ตนได้ก่อให้เกิดขึ้น หากยังมีหนี้ค้างชำระต่อหน่วยงานของรัฐ และไม่ดำเนินการชำระหนี้หรือดำเนินการขอปรับโครงสร้างหนี้ จะไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้ ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้ลูกหนี้มีความรับผิดชอบในมูลหนี้มากขึ้น